ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) คณะทำงานร่วมด้านการจัดการคุณภาพน้ำ ในแม่น้ำที่เป็นพรมแดนและแม่น้ำที่ไหลผ่านระหว่างไทยและเมียนมา

(Terms of Reference (TOR) of Joint Working Group on Water Quality Management in Boundary and Transboundary Rivers between Thailand and Myanmar)

ความเป็นมา (Background)

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ฝ่าย” ในกรณีที่กล่าวถึงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และ “ทั้งสองฝ่าย” ในกรณีที่กล่าวถึงทั้งสองฝ่ายร่วมกัน)

- ตระหนักถึงความสำคัญของแม่น้ำที่เป็นพรมแดนและแม่น้ำที่ไหลผ่านระหว่างไทยและเมียนมา ในฐานะแหล่งน้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงวิถีชีวิต ระบบนิเวศ การเกษตร การประมง และสุขภาวะของประชาชนในทั้งสองประเทศ
- รับทราบถึงความท้าทายจากการปนเปื้อนที่เพิ่มขึ้นและความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ อันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง การพัฒนาอุตสาหกรรม การทำเหมืองแร่ น้ำชะหน้าดินจากการเกษตร และความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ
- คำนึงถึงพันธกรณีร่วมกันของทั้งสองฝ่ายภายใต้กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน รวมถึงกลไกความร่วมมือเกี่ยวกับแม่น้ำโขงและกรอบความร่วมมือของอาเซียน
- มีความประสงค์ที่จะกระชับความร่วมมือทวิภาคีในการรักษาคุณภาพน้ำและจัดการกับความเสี่ยงด้านสาธารณสุขของชุมชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ

จึงตัดสินใจจัดตั้งคณะทำงานร่วมว่าด้วยการบริหารจัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำที่เป็นพรมแดนและแม่น้ำที่ไหลผ่านระหว่างไทยและเมียนมา (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "คณะทำงานร่วม" หรือ "JWG")

วัตถุประสงค์ (Purposes)

คณะทำงานร่วม (JWG) จะทำหน้าที่เป็นเวทีทวิภาคีเพื่อ:

1. ประสานงานและดำเนินการเฝ้าระวังร่วมกันด้านคุณภาพน้ำในแม่น้ำที่เป็นพรมแดนและแม่น้ำที่ไหลผ่านระหว่างไทยและเมียนมา
2. ตรวจสอบและระบุแหล่งที่มาของการปนเปื้อนและจุดวิกฤตปัญหามลพิษ
3. จัดการกับข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสาธารณสุขและการดำรงชีวิตในชุมชนริมน้ำ
4. อำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูล การแจ้งเตือนล่วงหน้า การรายงานร่วมกัน และความร่วมมือทางวิชาการ

5. สนับสนุนการพัฒนาโยบายและความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการจัดการคุณภาพน้ำ
6. ส่งเสริมโครงการสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการที่ยั่งยืนและการคุ้มครองคุณภาพน้ำ ตลอดจนการมีส่วนร่วมกับองค์กรภาคประชาสังคมในท้องถิ่น

ขอบเขต (Scope)

คณะทำงานร่วม (JWG) จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้:

1. **ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแบบประสานความร่วมมือ (Coordinated Monitoring of Water Quality)** : จัดตั้งสถานีติดตามตรวจสอบที่มีมาตรฐานสอดคล้องกัน ใช้ระเบียบวิธีและตัวชี้วัดร่วมกัน ดำเนินการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการร่วมกันในพื้นที่และตามมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำของทั้งสองประเทศ และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบร่วมประจำปี

2. **การตรวจสอบแหล่งที่มา การระบุความเสี่ยง และการจัดตั้งระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า (Source Investigation, Risk Identification, and Establishment of an Early Warning System)**: ประสานงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่ที่ตกลงร่วมกันของแต่ละประเทศและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ประเมินแหล่งกำเนิดมลพิษและการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้น ระบุพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงหรือจุดวิกฤต (hotspots) รวมถึงพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าร่วมกันเพื่อรองรับสถานการณ์มลพิษทางน้ำได้อย่างทันท่วงที

3. **ข้อห่วงกังวลด้านสาธารณสุข** (Public Health Concerns): ประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคที่มากับน้ำและการสัมผัสโลหะหนัก ยกระดับการเฝ้าระวังและการสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน รวมถึงจัดทำสื่อสำหรับการสื่อสารเรื่องความเสี่ยง

4. **การเสริมสร้างศักยภาพและความร่วมมือทางวิชาการ** (Capacity Building and Technical Cooperation): จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วม โครงการฝึกอบรม และกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางวิชาการ รวมถึงจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับการติดตามตรวจสอบ การประกันคุณภาพข้อมูล และการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

5. **การประสานงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ (Policy and Strategic Coordination)**: ให้ข้อเสนอแนะแก่ทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับมาตรฐานและการจัดการคุณภาพน้ำ โดยร่วมมือกันภายใต้นโยบายและกรอบการดำเนินงานที่แต่ละประเทศกำหนดไว้

แนวทางการดำเนินงาน (Modality)

- คณะทำงานร่วม (JWG) จะมีประธานร่วมซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่ได้รับมอบหมายจากแต่ละฝ่ายที่เข้าร่วม
- จะมีการจัดการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยสลับกันจัดขึ้นระหว่างประเทศไทยและเมียนมา
- คณะทำงานร่วม (JWG) จะจัดทำแผนแม่บทระยะ 3 ปี และแผนการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งรายงานความคืบหน้าต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย
- คณะทำงานร่วม (JWG) อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคและผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงบุคลากรจากสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัย ชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ ตามที่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน
- อาจมีการจัดตั้งคณะทำงานย่อยตามความจำเป็น เช่น คณะทำงานด้านการติดตามตรวจสอบ ด้านสาธารณสุข หรือด้านการสืบหาแหล่งกำเนิดปัญหา

องค์ประกอบ (Composition)

คณะทำงานร่วม (JWG) จะประกอบด้วยผู้แทนจาก:

ฝ่ายไทย:

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)
2. กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)
3. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)
4. กรมอนามัย
5. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงราย
6. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่
7. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฝ่ายเมียนมา:

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (MONREC)
2. กระทรวงสาธารณสุข
3. กระทรวงคมนาคม
4. กระทรวงมหาดไทย
5. กรมป่าไม้

6. กรมการเหมืองแร่
7. สำนักบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการปรับปรุงระบบแม่น้ำ
8. กรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
9. รัฐบาลแห่งรัฐฉาน

อาจมีการเชิญผู้สังเกตการณ์จากสถาบันการศึกษา ชุมชนท้องถิ่น จากทั้งสองประเทศ โดยเป็นการดำเนินการร่วมกันตามที่ผู้เข้าร่วมกำหนด

การจัดสรรงบประมาณ (Financial Arrangement)

ผู้เข้าร่วมแต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนเองสำหรับการเข้าร่วมในคณะทำงานร่วม (JWG) และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ การดำเนินการด้านการเงินจะต้องเป็นไปตามประมาณการงบประมาณที่กำหนดผ่านการหารือทวิภาคีและบรรจุไว้ในแผนการดำเนินงานประจำปีของแต่ละฝ่ายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะจัดหาอุปกรณ์วัดคุณภาพน้ำ ความช่วยเหลือทางวิชาการ และเงินทุนที่จำเป็นตามมติที่เห็นชอบร่วมกัน

ฝ่ายเลขานุการ (Secretariat Support)

การสนับสนุนด้านงานเลขานุการจะดำเนินการร่วมกันโดยหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายของทั้งสองฝ่าย ดังนี้:

ฝ่ายไทย: กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)

ฝ่ายเมียนมา: กรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ECD)

ฝ่ายเลขานุการจะทำหน้าที่ประสานงานการประชุม จัดเตรียมเอกสาร และอำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างทั้งสองฝ่าย

การรักษาความลับ (Confidentiality)

ทั้งสองฝ่ายจะรักษาความลับของข้อมูล ข้อมูลดิบ และเอกสารทั้งหมดที่มีการแลกเปลี่ยน หรือที่เกิดขึ้นหรือจัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ ข้อมูลดังกล่าวจะไม่ถูกเปิดเผยหรือถ่ายโอนไปยังบุคคลภายนอก เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรจากคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย การเปิดเผยข้อมูลแก่หน่วยงานภายนอกจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายแล้วเท่านั้น

การสื่อสารต่อสาธารณะ (Public Communication)

เอกสารข่าว แถลงการณ์ต่อสาธารณะ หรือสื่อประชาสัมพันธ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ จะต้องผ่านการตรวจสอบและได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่ายก่อนที่จะมีการเผยแพร่หรือแจกจ่าย

การระงับข้อพิพาท (Resolution of Differences)

ข้อแตกต่างใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ จะได้รับการแก้ไขโดยสันติวิธีผ่านการหารือหรือการเจรจาระหว่างทั้งสองฝ่าย

การแก้ไขเพิ่มเติม (Amendment)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ อาจได้รับการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามที่ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร การแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะถือเป็นส่วนหนึ่งของขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ โดยสมบูรณ์ และจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดร่วมกัน

สถานะทางกฎหมาย (Legal Nature)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและการบริหารจัดการสำหรับความร่วมมือระหว่างผู้เข้าร่วม โดยไม่ก่อให้เกิดสิทธิหรือภาระผูกพันที่มีผลผูกพันทางกฎหมายภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในประเทศแต่อย่างใด

การมีผลบังคับใช้และการสิ้นสุด (Effectiveness and Termination)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ จะมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ลงนามเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยทั้งสองฝ่ายอาจตกลงร่วมกันเพื่อต่ออายุขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ ได้ ทั้งนี้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถบอกเลิกขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ได้ตลอดเวลา โดยแจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าเป็นเวลา 30 วัน การบอกเลิกขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ จะไม่ส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์หรือความคืบหน้าของงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนหน้านี้ โดยกิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการจะต้องได้รับการสรุปผลอย่างเป็นระบบภายในระยะเวลา 90 วันนับจากวันที่บอกเลิกขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องดังกล่าวจะต้องไม่เกินกรอบระยะเวลาสูงสุด 3 ปีของข้อกำหนดและเงื่อนไขฉบับนี้ และฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ต้องรับภาระผูกพันหรือจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมใดๆ อีกภายหลังจากระยะเวลาดังกล่าว

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้ จัดทำขึ้นเป็นสองฉบับโดยมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดของขอบเขตอำนาจหน้าที่ (TOR) นี้แล้ว และเห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของตน จึงได้ลงนามและประทับตรา (ถ้ามี) ไว้ต่อหน้าพยาน

คู่สัญญาแต่ละฝ่ายต่างเก็บรักษาต้นฉบับไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับเพื่อเป็นหลักฐาน

ในนามของสำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ในนามของสำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(เมียนมา)	(ไทย) .....